

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 4 frt. | Félévre . . . 2 frt.

Az „Erdélyi Gazda” előfizetőinek a „Méhészeti Közlöny” is megküldetik ingyen.

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai a „Méhészeti Közlöny”-nyel együtt ingyen kapják.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Külön a „Méhészeti Közlöny”-re előfizetni nem lehet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZÁM.

Ide intézendők úgy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések, valamint az előfizetések és hirdetési penzek is.

Hirdetések és mellékletek a legolcsóbb árak mellett vétetnek fel.

Kéziratok nem adatnak vissza.

TARTALOM.

Hazai magyar fajta szarvasmarhatenyésztésünk ügye.
Kísérleti termelések a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságában 1890-ben. VII. Ásványi Lajostól.
Egy figyelmet érdemlő magyar találmány.
Pályázati hirdetés.
Egy téves közlemény helyreigazítása. Sz. Szakáts Pétertől.
Egyleti élet.
Az erd. gazd. egyesület ig. választmányának ülése május hó 11-én.
Vegyes közlemények.
Kitüntetés. Terménykilátások Erdélyben. Az ugorka-saláta jó ize. A budapesti lókiállítás és vásár. Fesett vörösbőr felismerhetése. A kerti vetemények átültetéséről. Átültetett fák, melyek nem hajtanak. A sonka lefőzéséről. Szabályok a vajkészítésnél.
Szerkesztői üzenetek.
Piaczi értesítő.

Hazai magyar fajta szarvasmarhatenyésztésünk ügye.

Az erdélyi gazdasági egyesület a hazai magyar fajta szarvasmarha tiszta vérben való fenntartása és tovább fejlesztése érdekében a következő felterjesztést intézte a földmívelési miniszterhez:

Nagyméltóságú miniszter ur!
Kegyelmes urunk!

Az erdélyi gazdasági egyesület feladatához hiven, kezdettől fogva mindig kiváló figyelmet fordított működési területének szarvasmarhatenyésztésére s a hatalmában álló minden eszközzel igyekezett ezen fontos tenyésztési ág felvirágoztatására közreműködni. Igyekezete nem is maradt meddő, mert kétségbevonhatlan tény, hogy a tenyésztők amaz osztálya anyagának javulásában, mely osztályra szóval és írásban, főleg állatkiállítási szakosztálya által rendezett kiállításokkal hathatott, az erdélyi gazdasági egyesület folytonos buzdításának is része van. Hogy az erdélyi részek szarvasmarha-anyaga ama 60%-nál nagyobb részének sorsára, mely rész a nép kezén van, csak a magas kormányhoz — hol kérve, hol kéretlenül intézett felterjesztések útján gyakorolható befolyást: az egyesület helyzetéből könnyen belátható.

Szarvasmarhatenyésztésünk főleg ezen részének, az erdélyi megyék népies szarvasmarhatenyésztésének érdekében vagyunk bátrak Nagyméltóságod figyelmét a tisztelettel benyújtott jelen felterjesztésünkben foglaltakra felhívni s minthogy mindaz, mit népies szarvasmarhatenyésztésünk felvirágoztatására okvetlenül megteendőnek vélünk, e kérdésre vonatkozó hosszas s beható tanácskozásainknak és az erdélyi részek viszonyait legalaposabban

ismerő szakértők véleményének eredménye: kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék szarvasmarhatenyésztésünk előmozdítását célzó programjába az alábbi pontokat is felvenni és méltóztassék a megalkotandó mezőrendőri (gazdasági) törvénycikkben azoknak érvényt szerezni; ezt annyival inkább kérjük, mert meg vagyunk győződve, hogy népies tenyésztésünk mennyiségileg és minőségileg csak az általunk javasolt utakon s módokon vihető előre és hogy az általunk javasolt pontok közül több a nagyobb tenyésztéseknek is nagy előnyére fog válni végrehajtása esetén.

Ama teendők közül, melyeket népies szarvasmarhatenyésztésünk felvirágoztatására szükségeseknek tartunk, csak a főbbeket foglaltuk az alábbi pontokba s az alap a melyen állunk az, hogy

1-ör: a nép kezén levő szürke anyag az erdélyi medenczében mindenütt és a havasokon is tisztán fentartandó;

2-ör: ezen anyag idegen vérrel való elkorcsosítása minden módon megakadályozandó;

3-ör: a részint gondatlanságból, részint látszólagos előnyök elérése céljából eszközölt vérkeveréssel — fájdalom — évről-évre szaporodó jelleg nélkülivé vált elkorcsosított anyaga ismét eredeti jellegére visszavezetendő;

4-szer: a szürke anyag mindenütt maga magából javítandó, még pedig a hol a viszonyok megkivánják, ott az eddigi tenyésztési cél fentartásával, a mely vidékeken pedig a tejelés tehetségének kifejlesztése javasolható, az eredeti jellegnek ezen irányban való módosításával;

5-ör: havasaink legnagyobb részének barna, tarka (riska) anyaga szintén maga magából javítandó és egyformásítandó a tejelés tehetségének fejlesztésével.

Tudva azt, hogy Nagyméltóságod a részletekbemenően ismeri az erdélyi részek népies szarvasmarhatenyésztésének bajait, bizva reméljük, hogy helyesnek fogja tartani az alapot, melyen állunk és egyszersmind helyeselni fogja azokat a módokat is, melyeket szarvasmarhatenyésztésünk ezen fontos részének felvirágoztatására javasolni bátrak vagyunk.

I. Minthogy népies szarvasmarhatenyésztésünk legnagyobb baja az, hogy nagyon sok községnek vagy egyáltalán, vagy elegendő számban nincsen hágó bikája s ha van is, a községek legnagyobb részénél semmikép sem olyan, a milyennek lennie kellene s ezért egyrésztől nem szaporodik a nép kezén levő anyagnak a községek bikákra utalt része a kellő mór-

tékben s másrésztől nem javul: *mindenekelőtt törvény által kellene a községek elegendő számú, jó minőségű bikák tartására kötelezni és ama községek, a melyek záros határidőre nem szerzik be a szükséges bikákat, közigazgatási uton látandók el ilyenekkel.* — A szétszórt havasi községek bika-tartására a fenti értelemben nem kötelezhetők, minthogy ezek szarvasmarháikat rendszeren több kisebb csordában legeltetik és az év legnagyobb részében kint a havasokon tartják. Ezen községek szarvasmarhatenyésztési viszonyai mielőbb tanulmányozandók, ama célból, hogy alkalmas mód találtassék a havasi állományak is elegendő számú s jó bikákkal való ellátására.

II. A községek bika-ügynek ez idő szerint egyik nagy baja az, hogy a községek kiküldöttek saját — legtöbbször megbízhatatlan belátásuk szerint vásárolják a bikákat a vásárokon, vagy a tenyésztőknél s számtalanszor megtörténik, hogy a bikákat vizsgáló megyei bizottság az éppen most vásárolt bikát kimetszeti. Egyrésztől ennek megelőzésére is, másrésztől, hogy a községek anyaguknak mindenben megfelelő bikákat kapjanak, a bikavásárlás ügye egy megyei bizottságra bízandó, mely bizottságba mindenik község, melynek bikára van szüksége, 2 tagot küldene kébeléből. Ez a bizottság előre megállapítandó időben elindulna a létesítendő bikavásárookra, a tordai állami telephez, avagy tenyésztőkhöz bikavásárlásra; a megyei kiküldöttek kijelölnék a megvételre alkalmas, tehát a megvehető darabokat, a községek küldöttei pedig — mondjuk — bátrabban választásának ezek közül izlésük és módjuk szerint.

III. A megyék bikaszükségletéről pontos statisztika vezetendő oly módon, hogy mindig két évre előre meg lehessen állapítani a valószínű szükségletet. Ez azután az erdélyi részekben publikálandó, hogy a bikanéveléssel foglalkozó tenyésztők előre tájékozhatassák magukat, több vagy kevesebb bikát hagyjanak-e meg?

Hogy ha valamennyi község bika-vásárlásra szorítottatik, sokkal több bikára lesz évenként szükség, mint manap és hogy a kereslet nagyobbodása annak a II-ik pontban előadott rendszeresítésével a bikanévelésnek hatalmas lendületet adna és főleg a gulyatenyésztésre jótékonyan hatna, oly tény, melyet bővebben fejtegetni nem tartjuk szükségesnek.

IV. Tekintettel arra a fennőbb is hangsúlyozott szomorú körülményre, hogy több vidéken a nép kezén levő szürke anyag rohamosan korcsosodik, elszinesedik, jelleg nélkülivé válik s tekintettel arra, hogy száz és egy ok okvet-

lenül szükségessé teszi a magyar fajtának tisztán való fentartását, törvényben kell kimondani: *hogy az erdélyi részeken más, mint tisztacérű magyar fajtájú, nem lehet közséji bika és hogy mások teheneire senkinek sem szabad mást, mint tiszta cérű magyar fajtájút bocsájtani.*

Havasaink barna, tarka (riska) anyagára vonatkozóan tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék az erdélyi részek ezen szép jövővel bíró állományát behatóan tanulmányoztatni és ezen tanulmány alapján határozni meg, hogy vidékenként, mely jelleg lenne általánosítandó és így milyen jellegű bikák tartására kötelezendők a községek abból a célból, hogy ez az anyag is idegen vér használata nélkül, önmagából javítható legyen.

V. Tekintettel arra, hogy az erdélyi magyar marha tejelése sok vidék teheneinél máris olyan, hogy nagyobb igényeket is kielégíthet és könnyű szerrel még inkább fokozható, ezen cél elérésére egyletünk tisztelettel kéri Nagyméltóságodat:

1. hogy a kolozsmonostori vagy kolozsi állami birtokon egy erdélyi szürke tehenekből álló tejgazdaságot beállítani méltóztassék, mely tejgazdaság míg egyrészt demomstrálná tejtermelőinknek, hogy a meglévő anyag mire képes, mivé tehető, másrészt idővel bikákat és teheneket szolgáltatna a tejtermeléssel foglalkozó magyar fajtátartó tenyésztőknek. Ugyanily tenyésztésnek, ugyanezen célokból való beállítását kérjük havasaink barna, tarka (riska) anyagából is;

2. hogy a kolozsmonostori gazdasági tanintézetnél tejgazdasági kísérleti állomást méltóztassék berendezni, oly berendezéssel, hogy idővel tejgazdasági kursusok legyenek tarthatók, a korszerű tejkezelés és tejfeldolgozás módjainak általánosítására;

3. hogy kinyomoztatni méltóztassék azokat a vidékeket, vásárokat, melyeken jó fejű szürke és havasi barna, tarka (riska) tehének kaphatók;

4. hogy a fejős tehének vasuti szállítását lehető olcsóvá tenni méltóztassék és

5. hogy szürke és havasi barna, tarka (riska) fejős tehének részére vidékenként tejelő versenyek rendezését szorgalmazni és segíteni méltóztassék.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgatóválasztmányának Kolozsvárt 1891. évi május hó 11-én tartott üléséből.

Mély tisztelettel

Nagyméltóságodnak

alázatos szolgáló
Szabó József s. k.
egyleti elnök

Sz. Szakáts Péter s. k.
egyleti titkár.

Kísérleti termelések

a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságában 1890-ben.

VII.

7. Árva rozsnok (mágoesi perje) *Bromus inermis*.

A mágoesi uradalomban oly jó sikerrel termesztett árva rozsnokkal két év óta kísérletezek azon célból, hogy adatokat gyűjtsék arra nézve, vajjon Erdélyben versenyezhet-e ezen takarmány-növény a luczernával vagy vörös lóherével.

Első ízben 1888-ban a királydombi táblában 1-5 kat. holdat, második ízben pedig 1889-ben a nagy-berki táblán kívüli részen 0-5 kat. holdat vetettem, a mely alkalmakkor közvetlenül szomszédságukba luczernást is létesítettem, hogy összehasonlító kísérletezésemhez annál biztosabb anyaggal és adatokkal rendelkezsem.

Az első ízben vetett királydombi tábla rozsnokunk a nagyon kedvezőtlen időjárásai viszonyok miatt igen sokat szenvedett, miért is 1889-ben kat. holdanként csak 307 kg. szénát termett; de mivel ugyanazon évben legjobb heréseink csak 680, rétjeink pedig 408 kg. átlagos termést adtak, emélfogva rendkívüli rossz szénatermő év adataira nem reflektálva, az alábbiakba foglalhatom össze ideai kísérletem adatait.

Kimutatás az egymás mellett termesztett árva rozsnok és luczerna termési adatairól.

A hely megnevezése	Luczerna				Dombos fekvés	Völgyes, hegyes fekvés
	1-ső	2-ik	3-ik	4-ik		
Királydomb oldali	1-ső	2-ik	3-ik	4-ik	2693	1320
	ÖSSZE	1130	910	1080	767	893
Nagy-Berek tábl. kívül	1-ső	2-ik	3-ik	4-ik	2010	1026
	ÖSSZE	1130	910	1300	950	4776
ÖSSZE					2098	2980

Ezen kísérletezések eredményeként egyelőre azt mondhatjuk, hogy az emelkedettebb fekvés mellett a luczerna kat. holdanként 287, a berkes fekvésben pedig 2736 kgrmmal több termést adott az árva rozsnoknál.

Itt különben megkívánom jegyezni, hogy az árva rozsnok szárítása sokkal könnyebb és kevesebb koczkázattal jár, mint a luczernáé, továbbá hogy szénáját mindenféle állat igen szereti s végre, hogy az aranka pusztításának nincs kitéve, miért is további kísérletezésnek marad alávétve.

8. Uj csoda arany köles.

Termesztésének célja: valódi takarmány értékének megismerése.

A vetőmag beszerzési forrása: Spiegel S. magkereskedése Budapest.

A kitünő erőben lévő táborhelyi táblán kívüli részen termelt újdonságunk előmunkálatai őszi és tavaszi szántásból, vetése alkalmával pedig kézi kapával való porhanyítás és vas gereblyével való ronázásból állottak.

A vetőmag csirakéességét a kolozs-monostori m. kir. magvizsgáló állomáson Dr. Szaniszló Albert tanár vizsgálta és 0-5% csirakéességűnek találta.

Vetése két ízben történt, még pedig május hó 2-án 100 és június 6-án 40 gramm maggal és mindkét esetben 20 cm. széles és 2 cm. mély sorokba kézzel hintve és gereblyével behuzva lett a mag a földbe elhelyezve.

Az első ízben elvetett magból kikelt 15, a másodikból szintén kikelt 12 szál új csoda-köles; a tenyészidő alatt kétszeri gyomlálás és kapálásban részesült.

Alakjára és fejlődésére nézve a moharhoz hasonlít, azon különbséggel, hogy erősebb növény, levelei molyhosabbak, magja pedig sokkal fehérebb. Az egyes növények 42-84-105

cm. magassággal birtak és 97% csirakéességű magot termettek.

Mindezekből tehát azt tanultuk, hogy az állítólagos, az amerikai farmertől származott új csoda arany köles nem egyéb *Panicum italicum* L. vagy *Setaria italica* P. B. válfajtájánál, mely Walz Lajos kolozsvári tud. egyetemi főkertész állítása szerint nálunk szorványosan elvadultan is előfordul.

Megtanultuk továbbá azt, hogy a 100 grammonként 2 frt 50 krjával árusított mag majdnem egészen csiraképtelen volt s végre, hogy ha mint takarmány-növény bevalik, csakis a közönséges moharral versenyezhet.

9. Akác magtermelése és csiráztatása.

Egy 550 méter hosszúságban lebotolt élő akáczerítésről 28 gyermek-napszámmal az akácznak hüvelyes fürtjeit szabad kézzel letörve összegyűjtöttük és egy Umrath-féle kézi cséplőgépen kicsépeztük. Megjegyezvén azonban, hogy mivel ezen műveletük után még 10 %-nyi mag maradt a hüvelyekben, ennélfogva annak tökéletes kiszedését egy nyomban követő második ízbeni csépléssel fejeztük be.

Az akác mag termelési költségei voltak: a mag szedése és összegyűjtése 7 frt 20 kr., kicsépelése 2 frt 50 kr., összesen 9 frt 70 kr.

Ezen kiadással szemben bevételként 100 kg. tiszta akác-mag. Magkereskedési értéke 45 forint.

Kimutatás

a fent érintett akác magnak a helybeli magvizsgáló állomáson Dr. Szaniszló Albert tanár által különféle módon végzett csiráztatásáról.

Sorszám	11 napi csiráztatás után	Csirázott %	Jegyzet
1	Noble-féle csirázatóban 100 magból	33	Ezen magvak a csiráztatást megelőzőleg hideg vízben lettek áztatva. Hideg vízben áztatva és a haj megvagdálva. Lefor-rázza és azután áztatva.
2	Steiner-féle csirázatóban 100 magból	24	
3	Itatós papírban 100 magból	40	
4	Itatós papírban 100 magból	69	
5	Noble-féle csirázatóban	80	
6	Itatósban	41	

Ásványi Lajos.

Egy figyelmet érdemlő magyar találmány

Tudvalevőleg a nemzetek műveltségének megítélésénél fontos tényezőkép szerepel a szappanfogyasztás mérvé, mint a tisztaságnak egyik leghatalmasabb eszköze.

Azért melegen kell üdvözlőnk minden olyan újítást és találmányt, mely a szappan tökéletesebbé és használhatóbbá tételét eredményezi és pedig annyival inkább, mert a szappannak nem csupán a háztartás körében való alkalmazása bir fontossággal, hanem a gyapjumasás stb. terén is szerepre hivatott.

Heinrich József helybeli lakos, saját találmánya folytán, egy ásvány-anyagnak hozzáadásával, olyan szappant állított elő, mely a legerősebb kutvizben, sőt a sósvízben is teljesen oldódik, habzik és tökéletesen tisztít, a melynek ezen kitünő tulajdonánál fogva nagy jövője van ugy a háztartásban, mint a gazdaságban és a tengeri utazó hajókon. Ezen gyártmány a célhoz képest a közönséges mosó szappantól a legfinomabb mosdó szappanig minden nemből előállítatik és annak kitünő minőségért föltalálóját, Heinrich József urat, már több elismerés érte.

A gyapju mosás és más célokból is az állatok mosására gyártott ásvány-szappanhoz helyes arányban creolin is van vegyítve, mi által bőrbetegségeknél és bőrelődioknél, mint gyógyszappan is igen becses, minthogy kitünő eredmények érettek el általa.

Hogy a gyapjamosásnál is mily nagy eredménnyel használható ezen szappan, annak igazolásul közöljük itten a mult évi kolozsvári állatkiállítás alkalmával, szakértők előtt eszközölt próba gyapju mosás eredményéről fölvett jegyzőkönyvet, a mint következik:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Kolozsvárt 1890. évi augusztus hó 30. és 31-én a Heinrich-féle cs. és kir. szabadalmazott Creolin ásvány-szappannal az állatkiállításán végzett juhmosási próbáról.

Jelen voltak az alólírottak.

Mosattott egy öreg raczka kos, egy raczka anya, egy cigája kos és egy cigája anya.

A mosás minden előkészület nélkül hideg patak-vízben történt.

Az egészen kifejlett nagy állatok mosása egyenként 20—17—16 perczekig tartott s az eljárás a következőleg történt.

Az állatok először kétszer-háromszor hideg vízzel leöntettek és kézzel dörzsöltettek, miután jött a beszappanozás 10%-os creolin ásvány-szappannal. Kétszeri bedörzsölés után következett a tisztázás oly módon, hogy az állatok a patakából egyszerűen cseberrel merített vízzel, zuhany módjára, leöntettek, hogy a szappan kicsapassék és a gyapju rendbe jöjjön.

Ezen egyszerű és semmi kinzással nem járó mosás által a gyapju oly tisztaságot ért el, minőt a 30—32 fokos meleg vízben szapponáriával történt mosás után elérni lehet.

Az ebből származó előnyök világosak és a következők:

A hideg vízben eszközölhető ezen teljes tisztaságu mosás mellett elesnek a szapponáriával való meleg mosásra szükséges felszerelés és drágább anyagok. Ép úgy elesik a meleg mosást rendszeresen követni szokott 4—5% halálózás, a mit minden gazda értéke szerint tud méltányolni.

A mosásra felhasználtatott 4 drb állatra egy darab 25 dekás szappan, melynek ára 9 krajczár; egy darab állat mosására így 2¹/₂ kr. esik. Ezen költség is lényegesen mérsékelhető, ha a mosás nem nyílt folyóban, hanem kádban eszközöltetik, midőn is szappan-oldat több állat mosására is használható, éppen úgy, mint a szapponoria-lug.

E szappannak tisztázó hatásán kívül, fölötte nagy előnye az is, hogy ez antiszepticus szer hozzáadásával készülvén, erélyes desinfiáló hatással is bír és így a ragadós külső betegségek több neménél is a legmelegebben ajánlíható.

A meleg mosást folytató finom juhászatoknak pedig a föntebbieken előadott indokoknál fogva a creolin ásvány-szappan a jelenlevők által nem csak hogy a legmelegebben ajánlitatik, de meggyőződésünk is, hogy ez rövid időn mint nélkülözhetetlen szer a legszélesebb körben használtatni fog.

Végre megjegyeztetik, hogy ezen szappan fölötte nagy fontossággal bíró gazdasági használhatósága mellett, mint háztartási czikk is nagy szerepre hivatott, úgy a mosakodásnál, mint kivált a ruha-mosásnál, miért is mint ilyen is teljes méltánylást érdemel.

Kelt Kolozsvárt, 1890. augusztus 31-én.

Sigmond Dezső állatkiállítási szakosztályi alelnök. Vörös Sándor gazd. tanintézeti igazgató. Dr. Nagy Mór városi tanácsnok. Jakab László városi állatorvos. Tallér István uradalmi állatorvos. Szakáts Péter az erd. gazd. egylet titkára. (Az erdélyi gazdasági egylet pecsétje.)

A creolin ásvány-szappan ára nagyban métermázsánsként 36 frt, kicsinyben kilónként 40 kr. Ugyanez az ára a ruhamosó házi szappannak. A mosásra gyártott legfinomabb, illatos szappanok pedig szintén oly olcsók, hogy azokkal egyetlen más szappan sem versenyezhet e tekintetben sem. Kapható: a Heinrich és Társa szappangyárában és Gergely Ferencz nagykereskedőnél Kolozsvárt.

Pályázati hirdetmény.

A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága a tanintézet konviktságában az 18¹/₂-ik tanévben betöltendő nyolcz állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes) helyre ezennel pályázatot hirdet.

Ezen helyek a tanintézetbe belépendő I-ső éves hallgatóknak vannak első sorban fentartva.

Ezen helyeket az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyrészi megyékben (a tulajdonképeni erdélyi megyékben s a volt „kapcsolt részekben“ azaz a volt Kraszna-, Közép-Szolnok- és Zarándmegyékben és Kővárvidéken) született, iskolai tanulmányaikat sikerrel végzett, vagyontalan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndíj áll: teljes élelmi ellátásból, az intézetben lakás, fűtés és világításból, a folyamodó által hozandó ág- és törülközőneműek mosatásából, esetleg ingyenes gyógykezelésből.

Ezen helyekért való bélyegmentes folyamodványhoz melléklendő:

1. Iskolai bizonyítvány legalább 6 gymnasiumi vagy reáliskolai osztályról, vagy a kereskedelmi iskola (akadémia) végbizonyítványa. A kik több osztályt végeztek, vagy érettségi vizsgát tettek, előnyben részesülnek.

2. Keresztelő levél a születési hely s betöltött 16 éves kor igazolására.

3. Szegénységi bizonyítvány.

4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, ép testalkat és a himlő elleni védőtás igazolására.

5. Szülői vagy gyámi nyilatkozat, hogy a folyamodó részére a szükséges kertő kézeszközök (4 frt érték) beszereztetnek s 5 frt biztosíték, 10 frt félévi tandíj és 2 frt olvasótermi díj érette letéttetik.

A folyamodványok f. év július hó 15-éig a m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához Kolozs-Monostoron, posta ugyanott, benyújtandók.

A tanintézetre künlakó hallgatók is fölvetetnek s számukra a beiratkozási határidő f. év október 1—10-ig tart.

Az intézeti „Szabályzatokat“ kívánatra megküldi az igazgatóság.

Kolozs-Monostor, 1891. év május hó 6-án.

Vörös Sándor,
igazgató.

Egy téves közlemény helyreigazítása.*)

Alólírott a folyó hó 6. és 7-én Budapesten tartott gazdasági congressus első napján, megbizásból, előterjesztettem az erdélyrészi gazdasági karnak a qualificatióra vonatkozó megállapodását, illetve az ez érdemben tartott beszédem kapcsán annak teljes szövegét fölolvastam. Ennek azon részével, a mely — arra nézve, hogy csak törvényes jogositvánnyal bíró egyének legyenek gazdasági alkalmazhatók s hogy kik és mely képzettséggel szereshessék meg a törvényes jogositványt — második pont alatt így szól: „b) Földművelés-iskola végzettségéről bizonyítvány 6 évi gyakorlattal“; ellentétes álláspontot foglaltam el és indokolva, hogy ezt az erdélyi gazdasági kar is csak bizonyos körülményekre való tekintettel vette föl a javaslatában, kijelenttem, hogy ahhoz nem járulok hozzá.

Ezzel szemben az összes az nap megjelent lapok beszédemről ama téves közleményt hozták, mintha plane úgy nyilatkoztam volna, hogy: „három évi gyakorlattal is meg lehessen szerezni a gazdasági qualificatiót, minden elméleti végzettség nélkül“.

A fentebb elmondottakból kitetszik, hogy ebből egy szó sem igaz, mert sem az erdélyi gazdasági kar, sem a magam nevében ilyen nyilatkozatot nemcsak hogy nem tettem, hanem a mi közölve lett, abból egy szót sem mondtam, a mit pedig mondtam, abból semmi sem közöltetett.

*) Lapunk mult számába már be nem fért.
Szerk.

Ez egészen megbotránkoztatott és második nap, midőn a nyugdíj-intézményről tartottam beszédet, azt megelőzőleg — személyes kérdésben szólván — tiltakoztam a lapoknak ezen ferde közleménye ellen. De az ott jelen volt hirlapíró urak úgy látszik csak annyit és azt vettek jegyzőkönyvre, a mennyi és a mi épen nekik tetszett, akár mondván volt, akár nem, mert a lapokban az ők előző napi valóban közlésük — dacára felszólalásomnak és az elnök határozott ígéretének — nem rectificáltak.

Szolgáljanak tehát e sorok tájékoztatásul t. olvasóimnak, a kik — olvasva a fent jelzett téves közleményt — az abban foglaltakat tán nekem is tulajdonították.

Nevetségesnek tartom még a föltevését is annak, hogy én, mint elméletileg és gyakorlatilag szakképzett gazdasági és 14 év óta a gazdasági szakismereteknek is terjesztője, semmibe sem venném az annyira becses elméleti ismereteket, a melyeknek megszerzésére saját magam éveket szenteltem és tovább fejlesztésére jelenben is sok időt fordítok és magam vagy hason képzettségű kartársaim közül bárki is, olyan absurd javaslattal állana elő, mint a minő nekem tulajdonítottak.

Sz. Szakáts Péter.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya f. é. május hó 11-én Szabó József egyleti elnök elnöklete alatt ülést tartott.

Jelen voltak: báró Bánffy Ernő alelnök, Benigni Sámuel, Benkő Mihály, Demeter Károly, P. Horváth Kálmán, Jakab László, Dr. Szentkirályi Ákos, Tóth Zsigmond, Vörös Sándor, Sz. Szakáts Péter e. titkár.

Az ülés tárgyai közül kiemeljük a következőket:

A mult ülés jegyzőkönyve fölolvastatván, — tudomásul vétetett.

Az ápril havi pénzforgalomra vonatkozó pénztári jelentés 6394 frt 16 kr. bevételt és 1006 frt 55 kr. kiadást tüntet fel és így átvitetett május hóra 5387 frt 61 kr. — Tudomásul vétetett azzal, hogy ezen összegekben 4000 frt állami pénz és csak mint átfutó tétel szerepel.

Az igazgató választmány egy bizottságot küldött volt ki a végett, hogy az erdélyi magyar fajta szarvasmarha tenyésztés terén mutatkozó hanyatlás meggátlása és az egész tenyésztés fejlesztésének irányelveit magában foglaló javaslatot szerkesztszen. A bizottság javaslatával elkészülvén, az beható tárgyalás után egész terjedelmében elfogadtatott és a földmiv. ministeriumhoz való fölterjesztése határozottatott. (Maga a fölirat teljes szövegében lapunk homlokán közöltetik.)

Bejelentetett, hogy a mult ülés óta két új tag lépett az egyleti tagok sorába és pedig alapító tag lett 100 frt alapítvánnyal Seethal Ferencz Sepső-Szt-Ivánról s az évdíjas tagok sorába lépett Makray Domokos Kolozsvárról. — Melegen üdvözöltetnek.

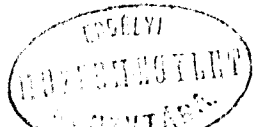
Az első székely szövögyárnak 10 frtról szóló takarékpénztári könyvecske adományoztatott.

Az állatkiállítási szakosztály részére 200 frt részjegy hátrálék utalványoztatott.

A földmívelési minister a könyvkiadó vállalat IV-ik évfolyamának 150 példányára előfizet, — mely köszönettel fogadtatott.

A közfogyasztásra szánt tejnek rendőri ellenőrzése iránt az orsz. gazd. egylet által a földm. ministeriumhoz tett fölterjesztés ide is megküldetvén, annak tanulmányozása és ez ügyben jelentés tétel végett Vörös Sándor elnöklete alatt dr. Szentkirályi Ákos és Jakab László tagtársakból álló bizottság küldetett ki.

Demeter Károly tagtárs a számvezetés új alapra fektetése iránt indítványt tevén, ez ügyben egyleti elnök elnöklete alatt Dávid Antal,

Tóth Zsigmond, Demeter Károly, Bodor Antal és dr. Rózsahegy Aladár urakból álló bizottság küldetett ki.

A titkár indokolt kérése folytán — tekintettel a jelentékenyen felszaporodott irodai teendőkre — segéd fizetésére havi 30 frt megszavaztatott.

Ezekon kívül még néhány csekélyebb jelentőségű ügy nyert elintézését, miután az ülés véget ért.

Vegyes közlemények.

— Kitüntetés. A király Ő felsége Scholz

Rezső osztálytanácsos és beszttercebányai erdőigazgatónak az állami erdőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül a ministeri tanácsosi czimet és jelleget adományozta díjmentesen.

— **Terméskilátások Erdélyben** A kedvező meleg időjárás, melyet annyira vártak gazdáink s mely május hó 1-ével végre csakugyan beköszöntött, igen jótékony hatással van a fejlődő vetésekre. Az őszi buza e kedvező időjárás következtében némileg gyarapodott, sőt helyenként sárgulni kezdő színe is szép zöldre változott. Vannak ugyan egyes helyek ország-részünkben, hol a kellemetlen időjárás nagyon megviselte s ott alig észlelhető javulás; némely vidéken ritka, gazos és apró maradt. De szerencsére az ilyen helyek száma kevés. A rozs szintén szép javulásnak indult s gyors fejlődése jó eredménnyel kecsegtet. Az árpáról szintén a lehető legjobbat mondhatni; a korábban vetettek szépen kikelték s gyors fejlődésnek indultak, a későbbiek szép kelésben vannak. A zab csekély kivétellel igen szépen fejlődik. A repce különösen Fogarasmegyében jól áll; Szolnok-Dobokában ellenben rosszul kelt és most még a bolha is ellepte, mint ezt az ottani tudósításból látjuk. A hüvelyes és kerti veteményekről a legjobbat mondhatjuk; sőt a törökbuza is már több helyen keletkezett. A takarmányfélék közül a luczerna és lóhere a sok eső, hideg szelek s fagyok miatt szenvedtek ugyan s megritkultak, de most már ezek is kezdenek gyarapodni. Szintén szemlátomást gyarapodásnak indultak a legelők, rétek is. A gyümölcsfák mindenféle gazdagon virágnak, így jó gyümölcsstermésre lehet kilátásunk, mely ország-részünkre nézve igen fontos.

— **Az ugorka-saláta jó íze.** Az ugorka-saláta készítésénél nálunk rendszeren két szélsőségbe szoktak esni. Vagy nem nyomják ki annak a levét s ilyenkor mint mondani szokták, nyers íze van; vagy pedig annyira kifacsarják, hogy az egyes szeletek egészen pempővé málának. Van azonban e kettő között egy közepet, melyet követésre ajánlhatunk s ez a következő: Ha a legyalult ugorka megszóva vagy tíz perczig állott, akkor annak vizét leöntjük s hogy a benne maradt nedvességet is eltávolíthassuk, szalvéta közé kell tenni, mely azt egész megfelelően felszívja. Azután pedig eczet s olajjal szokás szerint elkészítjük.

— **A Budapesten folyó hó 3–10-éig** tartott lókiállítás és vásár bíráló bizottsága a következő kitüntetések és díjakat ítélte meg: Döry Jenő összkiallításáért díszoklevelet kapott. A nehéz ígás lovak osztályában Schön Ignác 250 frkot, Krausz Izidor 150 frkot, gróf Nádasdy Ferencz 100 frkot. Angol fajtakért: Döry Jenő Moevonkopf nevű kanczájáért első díjat (200 frank), pejkanzájáért 200 frkos első díjat. Sztáray Antal gróf csoportos kiállításáért 1000 frkos díjat. Beniczky Gábor csoportos kiállításáért 400 frkos díjat. Tolnay Lajos egyéves pejmenjáért elismerő oklevelet. Háta lovakért: Wesselényi Miklós gr. 5 éves pejkanzája 300 frkos első díjat, Döry Jenő 8 éves fekete kanczájáért 200 frkos második díjat. Nehezebb hámos lovakért: gr. Sztáray Antal kettős fogata

300 frkos II. díjat, könnyű hámosok csoportos kiállításáért 500 frkot és 4 éves pejmenjáért elismerő oklevelet nyert Majláth József gr. Beniczky Gábor 8 éves pejkanzája 300 frkos I. díjat, Wesselényi Miklós gr. 6 éves fekete kanczája 300 frkos első díjat nyert. Döry Jenő négyes fogata 1000 frkos első díjat. Trautenberg Frigyes báró négyes fogata 1000 frkos első díjat nyert. Elismerő oklevelet nyertek: Guttman Izidor kettős és Rohonczy Gedeon négyes fogata. Négyes fogatokért első díjat (500 frk) Wenckheim Dénes gróf, II. díjat (300 frk) Isaak István, III. díjat (160 frk) Losonczy Mihály nyertek. Kettős fogatokért Batthyány Géza gróf 250 frank, Pick Gyula 140 frk, Piufich Lajos 80 frk. Háta lovakért: Edelsheim Armin 160 frk, Farkas Ábrahám 100 frk, Rohonczy Gedeon 60 frank. Nyerges lovakért Bálint János 120 frk, Czákó Imre 80 frk, Szöchner Adolf 50 frk. A díjak kiosztása és a díjazott fogatok elővezetése 6-án délután 5 órakor volt. 8-án d. e. 9 órakor volt a magyar Tattersall loárverése 9-én délután 2 órakor négyes fogatok ügató versenye 40 kilométerre a Stefánia-útról.

— Festett vörösbor felismerhető úgy:

1. Ha krétára egy csepp bort cseppentünk és az azon keletkezett folt hamar elhalványul, csak gyenge zöldes-violás színt mutat, akkor nem festett; míg ellenben ha erősen vörös, barna vagy violás színt mutat, akkor festett. 2. Egy csuporba 1–2 decziliter bort öntünk, a közö stearin-gyertya forgácsot faragván, folytonos kavarással közben felforraljuk. Majd meghűlni hagyjuk, a stearin-forgács, ha a bor nem festett, majdnem fehér marad; míg ellenben vörös vagy violavörös lesz.

— A kerti vetemények átültetéséről.

A kertészek és a házi asszonyok általában azon nézetben vannak, hogy némely növényt átültetni nem lehet s hogy azokat azon a helyen kell okvetlenül elvetni, ahol őket természetien akarjuk. Sok ilyennek tartott növényre nézve ma már biztosan tudjuk, hogy ezen felfogás téves volt; legyen elég csak a rezedát említeni, mely fiatal korában igen jól átültethető és a hónapok retket, mely az átültetés folytán kiválóan jó, gyenge husu és nagy gyökereket terem. Ide tartozik a vörös répa is, melyet cseklarépának is neveznek. Ezt újabban valamely kis területre sűrűn elvetik s ha valamely ágy a korai salátától, borsótól stb. felszabadult, ezt készítik el neki s szépen sorjába elültetik, ezáltal a répa valamivel kisebb lesz ugyan, de a minősége határozottan jobb a helyben termettnél. Az átültetésnél a gyökereket megkuritják, az oldalgyökereket egészen eltávolítják; azon növényeket, melyek szabálytalan alakúak, eldobják, valamint azokat is, melyeknek levélgyejele zöldes színű, úgy, hogy a kérdéses ágyra csak egyforma vörös színű és kifogástalan alakú répák kerülnek, így az átültetésnek sok előnye van, mely okból azt valóban ajánlani lehet. Ezzel ellentétben Bécs környékén a fejtes salátát (korait és későit) közönséges veteményes ágyakba szórva vetik el. Az ilyen ágyak ugyan nem olyan tetszetős kinézésűek, mintha a melegágyban termelt különböző salátafélék külön ágyakba szép sorjában elültetettek, de ez eljárás mindazáltal czélszerű; a korai saláta kezdetben elnyomja a későit, de ez csakhamar piacra kerül, helyt ad a későinek, mire 14 nap múlva újra salátát vetnek bele, úgy, hogy az ágy szünet nélkül és átültetés nélkül folyton salátát terem. Ez eljárás is megérdemli, hogy alkalmilag kipróbáltassék.

— Átültetett fák, melyek nem hajtanak.

Akárhányszor tapasztalhatjuk, hogy átültetett gyümölcs- és díszfák, bár kérgük egészen sima és zöld, nem hajtanak. Ezt a makacságot többnyire olyan fáknál tapasztaljuk, melyeket fagyos földbe ültettek és azoknál, melyek hosszú útról érkezvén, utközben kiszáradtak. Az ilyen fákat egy régi, de kevésbé ismert eljárás szerint, rá lehet kényszeríteni a hajtásra. Az eljárás abból áll, hogy a fát kivesszük a föld-

ből, gyökereit éles késsel úgy elvágjuk, hogy a metszési sík a gödör fenekével érintkezze, a megmetszés után a tiszta vízbe állítjuk s aztán újra elültetjük. A hatás rendkívül gyors s annál biztosabb, ha a fa törzsét és ágait mészből és agyagból való sárral bemázoljuk, hogy a kéreg alatt levő nedvesség ki ne párologhasson. A fa tányérját rövid szalmás trágyával kell betakarni, hogy a föld nedves maradjon alatta.

— **A sonka lefőzéséről.** Nem is gondolná az ember, hogy milyen nagy különbség van a sonka és sonka közt! Ezt pedig legtöbb esetben a helytelen megfőzés okozza; mert lefőzni és jól lefőzni ez kétféle dolog. Ajánljuk tisztelt háziasszonyainknak a Németországban gyakorolt következő eljárást: Mielőtt a sonkát lefőznék, egy fadarabbal erősen és minden oldalról jól megverjük s ezután legalább négy órán át hideg vízben kell áztatni s csakis ekkor tűzhöz tenni. Az is nagy befolyással van a sonka jóságára, hogy az hirtelen ne főjjon, hanem lassu forrással inkább valamivel több ideig tartassuk a tűzön.

— **Szabályok a vajkészítésnél.** Dr. Fleischmann Königsberg előadást tartott Marienburgban a vajkezelésről. Ezen előadásból közöljük az érdekes részleteket. Hogy a vajkezelésnél miért kell a legnagyobb tisztaság, annak oka a tömérdek bakterium. Ezek némelyike a tejgazdaságra hasznos, mert a tejföl megsavanyodása folytán ezek adnak a vajnak aromatikusságot, befolyásolják a sajt egyenletes érését; a legnagyobb része azonban e bakteriumoknak ellensége, mert oly bomlásokat idéz elő, a melyek a tejkezelési helyiségekben rossz szagot, a tejnek, vajnak és sajtnak rossz ízt okoznak. Ezen bakteriumok legnagyobb tenyészfeltételüket a piszokban lelik föl. Ezek ellen pedig a harcztot föl kell venni és erősen folytatni. Az épület minden zugát s az összes edényeket kell vízzel és desinficiáló szerekkel tisztogatni. A legjobb ellenszer a lehűtés. A tisztaságnak már a fejés előtt kell megkezdetni. A tögyet jól kell megmosni, ugyszintén a kezeket és a fejőedényeket. Egészséges tehének tögyén bakteriumok nincsenek, de ha elhagyatnak, a vérmeg hőmérsékben azonnal hajlandók gombákat és azok csiráit fölvenni. Az istálló levegője tele van bakteriumokkal. A tejet attól védeni kell. Ezt a hűtés által érjük el. A tejet ne öntsük tulságos nagy bádóg-edényekbe, a melyeket az istállón kívül jeges vízbe tegyünk. A bakteriumok a meleg istállóban rendkívüli gyorsasággal szaporodnak, úgy, hogy csiráik egy gyűszűnyi tejen csak kis idő alatt már millió számra találhatók fel. Ugyanezen okok miatt a tejfölt is, a mint nyertük, 2–3 fok Celsiusra le kell hűteni és csak a vajköpülés előtt kell azon hőfokra hozni, a mely a vajnyeréshez szükséges. A köpülőbe nem szabad tetszés szerinti mennyiségben önteni a vizet. A vajkészítés legalkalmasabb hőfoka 12–15 Celsius fok között váltakozik; a köpülésnek körülbelül 40 perczig kell tartani. Biztos tapasztalás az, hogy azon hibákat, melyeket a vaj köpülésnél magába vesz, soha többé el nem veszti. A melegben eszközölt köpülés hátrányos. A gyurásnak gyorsan kell megtörténnie és a tejrészeket gyorsan eltávolítani, mert felbomlásuk miatt ártanak. A kézzeli gyurás lehetőleg mellőzendő, mert gyakran izzadó kezekkel gyurnak és ez nemcsak, hogy degoutant, hanem a vajnak ízére is hátrányosan hat.

Szerkesztői üzenetek.

Köszönettel vettük a következő cikkeküket: Szolnok-Doboka megye gazdasági bajairól. Sz. S. A takarmány természetéről. —. Szolnok-Doboka megye termeléséről és gazdasági rendszereiről Sz. S. A mint sorát ejthetjük, közölni fogjuk.

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonatözsde. Legujabb jelentés. Buza 76-81 kg. 10 frt 25 kr.-10 frt 35 kr. Rozs 70-72 kg. 8 frt 30 kr.-8 frt 45 kr. Árpa 60-66 kg. 6 frt 90 kr.-8 frt 40 kr. Zab 39-41 kg. 7 frt - kr-7 frt 25 kr. Tengeri 73-75 kg 6 frt 75 kr -6 frt 85 kr. Buza-üzlet emelkedő irányban.

N.-Várad. Május 12. Tiszta buza 7. frt 12 kr. Elegybuza 5 frt 92 kr. Rozs 5 frt 62 kr. Árpa 2 frt 78 kr. Zab 2 frt 82 kr. Törökbuza 5 frt 43 kr. hlként. Széna kötetlen 3 frt - kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mmként. Marhahus 52 kr. kg.

Erdélyi piacok
(Árak krajczárookban.)

A piaczi czikkek	Mérték	Brassó	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Ersébet-vasos	Fogarás	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	hl.	770	700	780	600	650	700	700
Elegy buza	"	500	625	680	425	600	650	-
Rozs	"	460	525	640	450	550	450	550
Árpa	"	420	450	-	-	-	-	475
Zab	"	300	350	660	300	300	280	275
Törökbuza	"	550	575	640	450	400	500	550
Széna	q.	170	300	380	320	200	200	300
Szalma	"	70	100	180	180	-	140	-
Tűzifa	km	260	200	200	300	200	200	180
Marhahus	kg.	48	40	40	44	44	36	40
Május		8	6	12	13	9	8	9

A piaczi czikkek	Mérték	ny.-Fehérvár	észdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Ényed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza	hl.	-	-	-	635	700	680	-
Elegy buza	"	-	-	-	435	600	580	-
Rozs	"	-	-	-	445	550	430	-
Árpa	"	-	-	-	-	-	-	-
Zab	"	-	-	-	320	325	290	-
Törökbuza	"	-	-	-	435	500	460	-
Széna	q.	-	-	-	130	480	190	-
Szalma	"	-	-	-	75	250	120	-
Tűzifa	km	-	-	-	230	220	300	-
Marhahus	kg.	-	-	-	44	44	50	-
Május		-	-	-	14	7	8	-

A piaczi czikkek	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelly-Udvarhely	Sz-Somlyó	Torda
Tiszta buza	hl.	730	650	730	750	700	-	750
Elegy buza	"	600	600	580	-	575	-	500
Rozs	"	530	460	475	575	510	-	590
Árpa	"	400	380	450	-	-	-	400
Zab	"	280	270	285	350	325	-	275
Törökbuza	"	500	480	485	550	540	-	475
Széna	q.	400	200	240	350	200	-	300
Szalma	"	160	140	120	225	100	-	30
Tűzifa	km.	160	180	260	80	240	-	225
Marhahus	kg.	44	44	40	44	44	-	44
Május		14	11	14	9	12	-	9

Kolozsvár, 1891. május 12. Tisztabuza 8. frt 80 kr.-9 frt.50 kr. Rozs 6 frt 80 kr.-7 frt. Törökbuza 6 frt 40 kr.-6 frt 50 kr. Zab 6 frt 20 kr.-6 frt 50 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mm-ként. Marhahus 50 kr. kg.

Allatvásárok.

Kolozsvár. Heti állatvásár május 13., 14. Ló felhajtott mintegy 18 drb; eladatott 6 drb. Szarvasmarha felhajtott m. e. 500 drb; eladatott 318 drb. Juh felhajtott m. e. 700 drb; eladatott 459 drb. Sertés felhajtott m. e. 500 drb; eladatott 352 drb.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Május 8-án. Heti átlag árak: magyar válogatott árú 260-360 kilogramm nehéz 46 1/2-47 kr; 180-260 kg. nehéz 47-48 kr; öreg 300 kg. túli 44-45 kr; vidéki sertés 46-48 kr; szerb 46-47 1/2 kr. Párónként 45 kg. életsúly levonás és 4% engedmény. Elégség-árak: Tengeri új 7 frt 20 kr; árpa 7 frt 50 kr. Kőbányán átvéve. Heti üzlet: kész áruban vontatott, könnyű fajtaban kellemesebb.

Debreczen Heti állatvásár május 11. és 12-ikén. (Eredeti tudósítás.) Szarvasmarha felhajtott 865 darab; eladatott 460 drb. Ló felhajtott 632 drb; eladatott 203 drb. Sertés felhajtott 1800 drb; eladatott 1052 drb. Irányzat: élénk.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltnének, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegeken is beküldhető.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltnetik.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Eladás és vétel

Bécs 1890. állami aranyérem.

Arankamentes löhermag. magkereskedő módon tisztítva.

Rendkívül nagyszemű 100 kilója 58 frt

Fentiből 5 kilós postacsomag 3 frt.

4 kiló nonplus ultra sajt 3 frt.

Szétküldés utánvétellel. Minták ingyen és bérmentve.

Gróf Teleky Arvéd drassói uradalmi intézősége Alsó-Fehérmegye, va-út Alvincz, posta és távirtda Szerdahely.

Kínálnatik megvételre egy egészen új, kitűnő szerkezetű Tricycle 200 firtet (vételára 380 frt volt). Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Keresetnek egy 500-600 holdas földbirtok haszonbérletre. Ajánlatok D. jegy alatt a kiadóhivatalba intézendők.

XII. Furioso,

Mezőhegyesen, az állami ménesben sikerrel alkalmazott törzsmén eladó, tekintettel agg korára, 100 forintért. Látható Ugron Gábornak (Udvarhelymegye) szent-mihályi birtokán.

Alkalmazást keres.

Kezelő gazdatisztnak ajánlkozik me P. K. jegy alatt megtudható a egy a keszthelyi gazdasági tanintézetben.

tézetet végzett s 18 évi gyakorlat tal bíró, mindenkép jeles képzettségű családós gazda Szives tudakozásokra Sz. J. jegy alatt tájékozást nyújt a kiadóhivatal.

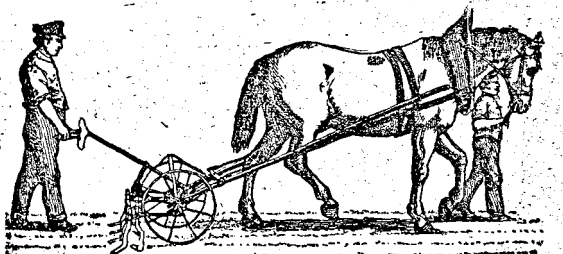
A kolozs-monostori gazdasági tanintézetet sikerrel végzett és több évi gyakorlattal bíró családós gazdaságkezelő gazdatiszti állást keres. Czi Kezelő gazdatisztnak ajánlkozik me P. K. jegy alatt megtudható a egy a keszthelyi gazdasági tanintézetben.

ÜGYNÖKÖK

törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés mellett eladására általunk a 52. legelőnyösebb feltételek mellett mindenhol felvételnek a Fővárosi váltóüzlet társaság ADLER és TSA BUDAPEST, Fürdő- és Dorottya-utca sarkán.

SACK RUDOLF

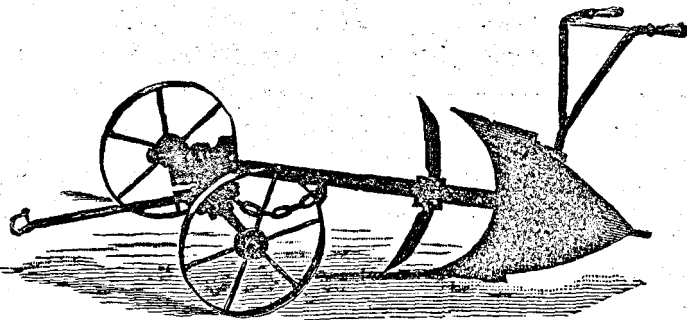
világhírű talajmívelési eszközei és gépei és pedig: Közkedveltségű egytetemes és mély mívelési (rajol) acél ekéi, kettős és hármás ekéi, boronái, továbbá sorba- és szórvavető-gépei - mint nemkülönben: legkitűnőbb munkát végző kapáló- és töltőgető ekéi egyszerű és egytetemes kapálógépei, valamint kézi kapáló eszközei eredeti minőségben csakis nálam kaphatók. Ugy ezeket, valamint más egyéb gazdasági gépeket, mint Amerikából importált Hecary-fából készült eredeti "Tiger" kaszáló és "Hollingsworth" gyűjtőgépeit jutányos árakon ajánlja

Minden egyes Sack-féle eszköz az itt látható védjegyvel van ellátva. Oly tárgy tehát, melyről ezen védjegy hiányzik, nem eredeti Sack-gyártmány.

53. (2-x.)

Propper Samu, Sack Rudolf magyarországi képviselője, Budapesten, Váci-körút 29.

Simonffy István egyes váltó vagy hegyi ekéje.

(7) **SIMONFFY ISTVÁN** (19 52)

gazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, kultordanteza 48. szám.

Elvállal kijavításra mindennemű gépeket.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőzszivattyúk, zúzógépek, malomszerkezetek, kút és vízvezetékek elkészítésére.

Készletet tart saját gyártmányaiból, nevezetesen egyes, kettős és három borozás ekék és taligák új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és boronákból, továbbá kézi és járgányos cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szőlő-zúzó, borsajtók és több más gépekből, melyeket a nagyérdemű közönség heves figyelmébe ajánl.

Készítményei jóságáért és használható-ágáért felelősséget vállal Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek

GANZ és TÁRSA

20 (15-15.) VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Ajánlják:

Kéregöntetű kerekek és kéregöntetű keresztetések. Hengerszékek kéregöntetű hengerekkel.

Turbinák, transmissiók (erőátvittelek), zsilipek és csővezetékek.

Vasuti műhelyek, gyárak és malmok teljes berendezése. Különböző építési és gépészeti munkák.

Vasuti kocsik, fordító korongok.

Elektromos világítási berendezés nagyobb távolságokra is, melyek segítségével építés és egyéb gazdasági munkák éjnek idején is végezhetők.

Gázmotorok, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrrel.

Tóth Zsigmond, Demeter Károly, Bodor Antal és dr. Rózsahelyi Aladár urakból álló bizottság küldetett ki.

A titkár indokolt kérése folytán — tekintettel a jelentékenyen felszaporodott irodai teendőkre — segéd fizetésére havi 30 frt megszavaztatott.

Ezekon kívül még néhány csekélyebb jelentőségű ügy nyert elintézését, miután az ülés véget ért.

Vegyes közlemények.

— **Kitüntetés. A király Ő felsége Scholz Rezső** osztálytanácsos és beszterczebányai erdőigazgatónak az állami erdőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül a ministeri tanácsosi címet és jelleget adományozta díjmentesen.

— **Terméskilátások Erdélyben** A kedvező meleg időjárás, melyet annyira vártak gazdáink s mely május hó 1-ével végre csakugyan beköszöntött, igen jótékony hatással van a fejlődő vetésekre. Az őszi buza e kedvező időjárás következtében némileg gyarapodott, sőt helyenként sárgulni kezdő színe is szép zöldre változott. Vannak ugyan egyes helyek ország-részünkben, hol a kellemetlen időjárás nagyon megviselte s ott alig észlelhető javulás; némely vidéken ritka, gazos és apró maradt. De szerencsére az ilyen helyek száma kevés. A rozs szintén szép javulásnak indult s gyors fejlődése jó eredménnyel kecsegtet. Az árpáról szintén a lehető legjobbat mondhatni; a korábban vetettek szépen kikelték s gyors fejlődésnek indultak, a későbbiek szép kelésben vannak. A zab csekély kivétellel igen szépen fejlődik. A repce különösen Fogarasmegyében jól áll; Szolnok-Dobokában ellenben rosszul kelt és most még a bolha is ellepte, mint ezt az ottani tudósításból látjuk. A hüvelyes és kerti veteményekről a legjobbat mondhatjuk; sőt a törökbuza is már több helyen keletet. A takarmányfélék közül a luczerna és lóhere a sok eső, hideg szelek s fagyok miatt szenvedtek ugyan s megritkultak, de most már ezek is kezdenek gyarapodni. Szintén szemlátomást gyarapodásnak indultak a legelők, rétek is. A gyümölcsfák mindenfelé gazdagon virágnak, így jó gyümölcsstermesre lehet kilátásunk, mely ország-részünkre nézve igen fontos.

— **Az ugorka-saláta jó ize.** Az ugorka-saláta készítésénél nálunk rendszeren két szélsőségbe szoktak esni. Vagy nem nyomják ki annak a levét s ilyenkor mint mondani szokták, nyers ize van; vagy pedig annyira kifacsarják, hogy az egyes szeletek egészen pempővé málának. Van azonban e kettő között egy közepet, melyet követésre ajánlhatunk s ez a következő: Ha a legyalult ugorka-megsózva vagy tíz percig állott, akkor annak vizét leöntjük s hogy a benne maradt nedvességet is eltávolíthassuk, szalvéta közé kell tenni, mely azt egész megfelelően felszívja. Azután pedig eczet s olajjal szokás szerint elkészítjük.

— **A Budapesten folyó hó 3-10-éig** tartott lókiállítás és vásár bíráló bizottsága a következő kitüntetések és díjakat ítélte meg: Döry Jenő összkilátásáért diszoklevelet kapott. A nehéz ígás lovak osztályában Schön Ignác 250 frkot, Krausz Izidor 150 frkot, gróf Nádasdy Ferencz 100 frkot. Angol fajtakért: Döry Jenő Moevonkopf nevű kanczájáért első díjat (200 frank), pejkanzájáért 200 frkos első díjat. Sztáray Antal gróf csoportos kiállításáért 1000 frkos díjat. Beniczky Gábor csoportos kiállításáért 400 frkos díjat. Tolnay Lajos egyéves pejmenjeért elismerő oklevelet. Háta lovakért: Wesselényi Miklós gr. 5 éves pejkanzája 300 frkos első díjat, Döry Jenő 8 éves fekete kanczájáért 200 frkos második díjat. Nehezebb hámos lovakért: gr. Sztáray Antal kettős fogata

300 frkos II. díjat, könnyű hámosok csoportos kiállításáért 500 frkot és 4 éves pejmenjeért elismerő oklevelet nyert Majláth József gr. Beniczky Gábor 8 éves pejkanzája 300 frkos I. díjat, Wesselényi Miklós gr. 6 éves fekete kanczája 300 frkos első díjat nyert. Döry Jenő négyes fogata 1000 frkos első díjat. Trautenberg Frigyes báró négyes fogata 1000 frkos első díjat nyert. Elismerő oklevelet nyertek: Guttmann Izidor kettős és Rohonczy Gedeon négyes fogata. Négyes fogatokért első díjat (500 frk) Wenckheim Dénes gróf, II. díjat (300 frk) Isaak István, III. díjat (160 frk) Losonczy Mihály nyertek. Kettős fogatokért Batthyány Géza gróf 250 frank, Pick Gyula 140 frk, Piuhsich Lajos 80 frk. Háta lovakért: Edelsheim Armin 160 frk, Farkas Ábrahám 100 frk, Rohonczy Gedeon 60 frank. Nyerges lovakért Bálint János 120 frk, Czako Imre 80 frk, Szohner Adolf 50 frk. A díjak kiosztása és a díjazott fogatok elővezetése 6-án délután 5 órakor volt. 8-án d. e. 9 órakor volt a magyar Tattersall loárverése 9-én délután 2 órakor négyes fogatok ügöző versenye 40 kilométerre a Stefánia-utról.

— **Festett vörösbort felismerhető úgy:** 1. Ha krétára egy csepp bort cseppentünk és az azon keletkezett folt hamar elhalványul, csak gyenge zöldes-violás színt mutat, akkor nem festett; míg ellenben ha erősen vörös, barna vagy violás színt mutat, akkor festett. 2. Egy csuporba 1 2 decziliter bort öntünk, a közé stearin-gyertya forgácsot faragván, folytonos kavarással közben felforraljuk. Majd meghűlni hagyjuk, a stearin-forgács, ha a bor nem festett, majdnem fehér marad; míg ellenben vörös vagy violavörös lesz.

— **A kerti vetemények átültetéséről.** A kertészek és a házi asszonyok általában azon nézetben vannak, hogy némely növényt átültetni nem lehet s hogy azokat azon a helyen kell okvetlenül elvetni, ahol őket természetien akarjuk. Sok ilyenek tartott növényre nézve ma már biztosan tudjuk, hogy ezen felfogás téves volt; legyen elég csak a rezedát említeni, mely fiatal korában igen jól átültethető és a hónapos retket, mely az átültetés folytán kiválóan jó, gyenge husu és nagy gyökereket terem. Ide tartozik a vörös répa is, melyet czéklarépanak is neveznek. Ezt újabban valamely kis területre sűrűn elvetik s ha valamely ágy a korai salátától, borsótól stb. felszabadult, ezt készítik el neki s szépen sorjába elültetik, ezáltal a répa valamivel kisebb lesz ugyan, de a minősége határozottan jobb a helyben termettnél. Az átültetésnél a gyökert megkurtítják, az oldalgyökereket egészen eltávolítják; azon növényeket, melyek szabálytalan alakúak, eldobják, valamint azokat is, melyeknek levélnyele zöldes színű, úgy, hogy a kérdéses ágyra csak egyforma vörös színű és kifogástalan alakú répák kerülnek, így az átültetésnek sok előnye van, mely okból azt valóban ajánlani lehet. Ezzel ellentétben Bécs környékén a fejtes salátát (korait és későit) közönséges veteményes ágyakba szórva vetik el. Az ilyen ágyak ugyan nem olyan tetszetős kinézésűek, mintha a melegágyban termelt különböző salátafélék külön ágyakba szép sorjában elültettetnek, de ez eljárás mindazáltal czélszerű; a korai saláta kezdetben elnyomja a későit, de ez csakhamar piacra kerülén, helyt ad a későinek, mire 14 nap múlva újra salátát vetnek bele, úgy, hogy az ágy szünet nélkül és átültetés nélkül folyton salátát terem. Ez eljárás is megérdemli, hogy alkalmilag kipróbáltassék.

— **Átültetett fák, melyek nem hajtának.** Akárhányszor tapasztalhatjuk, hogy átültetett gyümölcs- és diszfák, bár kergük egészen sima és zöld, nem hajtának. Ezt a macacsságot többnyire olyan fáknál tapasztaljuk, melyeket fagyos földbe ültettek és azoknál, melyek hosszú utról érkezvén, utközben kiszáradtak. Az ilyen fákat egy régi, de kevésbé ismert eljárás szerint, rá lehet kényszeríteni a hajtásra. Az eljárás abból áll, hogy a fát kivesszük a föld-

ből, gyökereit éles késsel úgy elvágjuk, hogy a metszési sík a gödör fenekével érintkezzék, a megmetszés után a tiszta vízbe állítjuk s aztán újra elültetjük. A hatás rendkívül gyors s annál biztosabb, ha a fa törzsét és ágait mézből és agyagból való sárral bemázoljuk, hogy a kéreg alatt levő nedvesség ki ne párologhasson. A fa tányérját rövid szalmás trágyával kell betakarni, hogy a föld nedves maradjon alatta.

— **A sonka lefőzéséről.** Nem is gondolná az ember, hogy milyen nagy különbség van a sonka és sonka közt! Ezt pedig legtöbb esetben a helytelen megfőzés okozza; mert lefőzni és jól lefőzni ez kétféle dolog. Ajánljuk tisztelt háziasszonyainknak a Németországban gyakorolt következő eljárást: Mielőtt a sonkát lefőznék, egy fadarabbal erősen és minden oldalról jól megverjük s ezután legalább négy órán át hideg vízben kell áztatni s csakis ekkor tűzhöz tenni. Az is nagy befolyással van a sonka jóságára, hogy az hirtelen ne főjjon, hanem lassu forrással inkább valamivel több ideig tartasuk a tűzön.

— **Szabályok a vajkészítésnél.** Dr. Fleischmann Königsberg előadást tartott Marienburgban a vajkezelésről. Ezen előadásból közöljük az érdekes részleteket. Hogy a vajkezelésnél miért kell a legnagyobb tisztaság, annak oka a tömérdek bakterium. Ezek némely a tejgazdaságra hasznos, mert a tejföl megsavanyodása folytán ezek adnak a vajnak aromatikusságot, befolyásolják a sajt egyenletes érését; a legnagyobb része azonban e bakteriumoknak ellenség, mert oly bomlásokat idéz elő, a melyek a tejkezelési helyiségekben rossz szagot, a tejnek, vajnak és sajtnak rossz izzat okoznak. Ezen bakteriumok legnagyobb tenyészfeltételüket a piszokban lelik föl. Ezek ellen pedig a harcot föl kell venni és erélyesen folytatni. Az épület minden zugát s az összes edényeket kell vízzel és desinficiáló szerekkel tisztogatni. A legjobb ellenszer a lehűtés. A tisztaságnak már a fejés előtt kell megkezdetni. A tőgyet jól kell megmosni, ugyszintén a kezeket és a fejedényeket. Egészséges tehének tőgyén bakteriumok nincsenek, de ha elhagyatnak, a vérmeleg hőmérsékben azonnal hajlandók gombákat és azok csiráit fölvenni. Az istálló levegője tele van bakteriumokkal. A tejet attól védeni kell. Ezt a hűtés által érjük el. A tejet ne öntsük tulságos nagy bádog-edényekbe, a melyeket az istállón kívül jeges vízbe tegyünk. A bakteriumok a meleg istállóban rendkívül gyorsasággal szaporodnak, úgy, hogy csiráik egy gyűszűnyi tejben csak kis idő alatt már millió számra találhatók fel. Ugyanezen okok miatt a tejfölt is, a mint nyertük, 2-3 fok Celsiusra le kell hűteni és csak a vajköpülés előtt kell azon hőfokra hozni, a mely a vajnyeréshez szükséges. A köpülőbe nem szabad tetszés szerinti mennyiségben önteni a vizet. A vajkészítés legalkalmasabb hőfoka 12-15 Celsius fok között váltakozik; a köpülésnek körülbelül 40 percig kell tartani. Biztos tapasztalás az, hogy azon hibákat, melyeket a vaj köpülésnél magába vesz, soha többé el nem veszti. A melegben eszközölt köpülés hátrányos. A gyúrásnak gyorsan kell megtörténnie és a tejrészeket gyorsan eltávolítani, mert felbomlásuk miatt ártanak. A kézzeli gyúrás lehetőleg mellőzendő, mert gyakran izzadó kezekkel gyurnak és ez nemcsak, hogy degoutant, hanem a vajnak izére is hátrányosan hat.

Szerkesztői üzenetek.

Köszönettel vettük a következő cikkeküket: Szolnok-Doboka megye gazdasági bajairól. Sz. S. A takarmány természetéről. —é— Szolnok-Doboka megye termeléséről és gazdasági rendszereiről Sz. S. A mint sorát ejthetjük, közölni fogjuk.

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonatózsdé. Legújabb jelentés. Buza 76-81 kg. 10 frt 25 kr.—10 frt 85 kr. Rozs 70-72 kg. 8 frt 30 kr.—8 frt 45 kr. Árpa 60-66 kg. 6 frt 90 kr.—8 frt 40 kr. Zab 39-41 kg. 7 frt — kr.—7 frt 25 kr. Tengeri 73-75 kg 6 frt 75 kr.—6 frt 85 kr. Buza-üzlet emelkedő irányban.

N.-Várad. Május 12. Tiszta buza 7. frt 12 kr. Elegybuza 5 frt 92 kr. Rozs 5 frt 62 kr. Árpa 2 frt 78 kr. Zab 2 frt 82 kr. Törökbuza 5 frt 43 kr. hl.ként. Széna kötetlen 3 frt — kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mm.ként. Marhahus 52 kr. kg.

Erdélyi piacok
(Árak krajczárookban.)

A piaci cikkek	Mérték	Brassó	Csilszereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Ezréshet-város	Fogarás	Gy-Szent-Miklós
Tiszta buza	hl.	770	700	780	600	650	700	700
Elegy buza	"	500	625	680	425	600	650	—
Rozs	"	460	525	640	450	550	450	550
Árpa	"	420	450	—	—	—	—	475
Zab	"	300	350	660	300	280	275	—
Törökbuza	"	550	575	640	450	400	500	550
Széna	q.	170	300	380	320	200	200	300
Szalma	"	70	100	180	180	—	140	—
Túzifa	km	260	200	200	300	200	200	180
Marhahus	kg.	48	40	40	44	44	36	40
Május		8	6	12	13	9	8	9

A piaci cikkek	Mérték	Sy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza	hl.	—	—	—	635	700	680	—
Elegy buza	"	—	—	—	485	600	580	—
Rozs	"	—	—	—	445	550	430	—
Árpa	"	—	—	—	—	—	—	—
Zab	"	—	—	—	320	325	290	—
Törökbuza	"	—	—	—	485	500	460	—
Széna	q.	—	—	—	130	480	190	—
Szalma	"	—	—	—	75	250	120	—
Túzifa	km	—	—	—	230	220	300	—
Marhahus	kg.	—	—	—	44	44	50	—
Május		—	—	—	14	7	8	—

A piaci cikkek	Mérték	Sepső-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelly-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	hl.	730	650	730	750	700	—	750
Elegy buza	"	600	600	580	—	575	—	500
Rozs	"	530	460	475	575	510	—	500
Árpa	"	400	380	450	—	—	—	400
Zab	"	230	270	285	350	325	—	275
Törökbuza	"	500	480	485	550	540	—	475
Széna	q.	400	200	240	350	200	—	300
Szalma	"	160	140	120	225	100	—	30
Túzifa	km.	160	180	260	80	240	—	225
Marhahus	kg.	44	44	40	44	44	—	44
Május		14	11	14	9	12	—	9

Kolozsvár, 1891. május 12. Tisztabuza 8. frt 80 kr.—9 frt.50 kr. Rozs 6 frt 80 kr.—7 frt. Törökbuza 6 frt 40 kr.—6 frt 50 kr. Zab 6 frt 20 kr.—6 frt 50 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mm-ként. Marhahus 50 kr. kg.

Allatvásárok.

Kolozsvár. Heti állatvásár május 13., 14. Ló felhajtott mintegy 18 drb; eladatott 6 drb. Szarvasmarha felhajtott m. e. 500 drb; eladatott 318 drb. Juh felhajtott m. e. 700 drb; eladatott 459 drb. Sertés felhajtott m. e. 500 drb; eladatott 352 drb.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Május 8-án.

Heti átlag árak: magyar válogatott árú 260-360 kilogramm nehéz 46 1/2-47 kr; 180-260 kg. nehéz 47-48 kr; öreg 300 kg. túli 44-45 kr.; vidéki sertés 46-48 kr; szorb 46-47 1/2 kr. Párónként 45 kg. ételsúly levonás és 4% engedmény. Elésség-árak: Tengeri új 7 frt 20 kr; árpa 7 frt 50 kr. Kőbányán átvéve. Heti üzlet: kész áruban vontatott, könnyű fajtában kellemesebb.

Debreczen Heti állatvásár május 11. és 12-ikén. (Eredeti tudósítás.) Szarvasmarha felhajtott 865 darab; eladatott 460 drb. Ló felhajtott 632 drb; eladatott 203 drb. Sertés felhajtott 1800 drb; eladatott 1052 drb. Irányzat: élénk.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közölhetők, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegeken is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Eladás és vétel

Bécs 1890. állami aranyérem.

Arankamentes lóhermag.

magkereskedői módon tisztítva.

Rendkívül nagyszemű 100 kilója 58 frt

Fentiből 5 kilós postacsomag 3 frt.

4 kiló nonplus ultra sajt 3 frt.

Szétküldés utánvetellel.

Minták ingyen és bérmentve.

Gróf Teleky Arvéd drassói uradalmi intézősége Alsó-Fehérmegye, va-út Alvincz, posta és táviráda Szerdahely.

Kínáztatik megvételre egy egészen új, kitűnő szerkezetű Tricycle 200 frtért (vételára 380 frt volt). Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Kerestetik egy 500-600 holdas földbirtok haszonbérletre. Ajánlatok D. jegy alatt a kiadóhivatalba intézendők.

XII. Furioso,

Mezőhegyesen, az állami ménesben sikerrel alkalmazott törzsmén eladó, tekintettel agg korára, 100 forintért. Látható Ugron Gábornak (Udvarhelymegye) szent-mihályi birtokán.

Alkalmazást keres.

Kezelő gazdaságtisztnak ajánlkozik me P. K. jegy alatt megtudható a helyi gazdasági tanintézetben.

tézetet végzett s 18 évi gyakorlat tal bíró, mindenkép jeles képzettségű családos gazda Szives tudakozásokra Sz. J. jegy alatt tájékoztatást nyújt a kiadóhivatal.

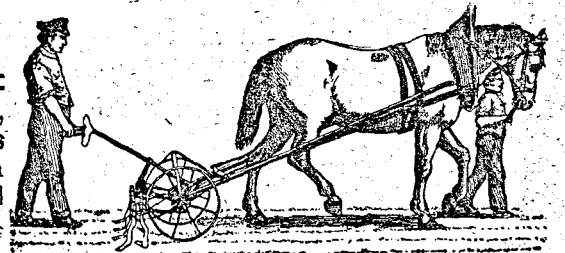
A kolozs-monostori gazdasági tanintézetet sikerrel végzett és több évi gyakorlattal bíró családos gazdasági kezelő gazdaságtiszti állást keres. Célja a helyi gazdasági tanintézetben.

ÜGYNÖKÖK

törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés melletti eladására általunk 52 Fővárosi váltóüzlet társaság ADLER és TSA BUDAPEST, Fűrdő- és Dorottya-utca sarkán

SACK RUDOLF

világhírű talajmívelési eszközei és gépei és pedig: Közkeveltségű egyetemes és mély mívelési (rajol) aczel ekéi, kettős és hármas ekéi, boronái, továbbá sorba- és szörvavető-gépei — mint nemkülönb: legkitűnőbb munkát végző kapáló- és töltőgéti ekéi egyszerű és egyetemes kapálógépei, valamint kézi kapáló eszközei eredeti minőségben csakis nálam kaphatók. Ugy ezeket, valamint más egyéb gazdasági gépeket, mint Amerikából importált Hicary-fából készült eredeti „Tiger“ kaszáló és „Hollingsworth“ gyűjtőgépeit jutányos áron ajánlja

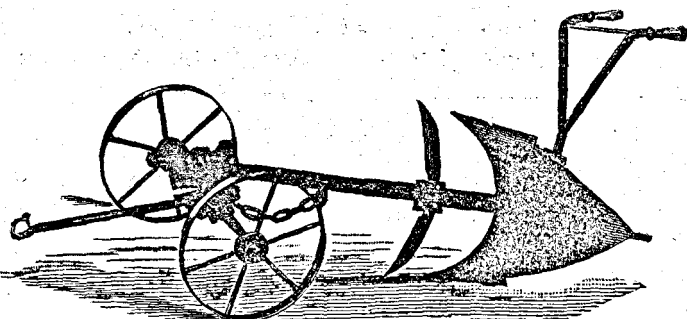

Minden egyes Sack-féle eszköz az itt látható vázlatokkal van ellátva. Oly tárgy tehát, melyről ezen védjegy hiányzik, nem eredeti Sack-gyártmány.

53. (2-x.)

Propper Samu,

Sack Rudolf magyarországi képviselője, Budapesten, Váci-körút 29.

Simonffy István egyes váltó vagy hegyi ekéje.

(7) **SIMONFFY ISTVÁN** (19 52)

gazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, kultordanteza 48. szám.

Elvállal kijavításra mindennemű gépeket.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőzszivattyúk, zúzógépek, malomszerkezetek, kút és vízvezetékek elkészítésére.

Készletet tart saját gyártmányából, nevezetesen egyes, kettős és három borozású ekék és taligák új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és boronákból, továbbá kézi és járgányos cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szőlő-zuzók, harsajtók és több más gépekből, melyeket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánl.

Készítményei jóságáért és használható-ágáért felelősséget vállal Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek

GANZ és TÁRSA

20 (15-15.)

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Ajánlják:

Kéregöntetű kerekek és kéregöntetű keresztetések. Hengerszékek kéregöntetű hengerekkel.

Turbinák, transmissiók (erőátvittelek), zsilipek és csővezetékek.

Vasuti műhelyek, gyárak és malmok teljes berendezése. Különböző építési és gépészeti munkák.

Vasuti kocsik, fordító korongok.

Elektromos világítási berendezés nagyobb távolságokra is, melyek segítségével építés és egyéb gazdasági munkák éjnek idején is végezhetők.

Gázmotorok, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrrel.

REGALE KÁRTALANÍTÁSI KÖTVÉNYEKET,

valamint

ilyenekre szóló és két évi kamatszelvevényvel ellátott

UTALVÁNYOKAT

a hivatalos árfolyam alapján a legmagasabb árrban fizetem.

Együttal bátor vagyok figyelmeztetni, hogy az 1891. év folyamán a forgalomban levő 5¹/₂-os magyar papír-járadék-kötvényeknek egy részén az utolsó szelvény kerül beváltásra. Ennek esedékessége után csupán a szelvény-utalványok benyújtása ellenében, új szelvény-ívek fognak kiadatni, melyeknek beszerzését készséggel közvetitem.

Folly Victor

(18.) (17—49)

bank- és pénzváltó üzlete Kolozsvárt.

Regaleváltás-kötvényeket,

15.

illetőleg

(17—20.)

UTALVÁNYOKAT

legmagasabb áron vásárol a

Kolozsvári Kereskedelmi Bank.

Módszerem az 1887-ki párisi kiállításon az arany éremmel lett kitüntetve.

A CSIPERKE-GOMBA (champignon) tenyésztésének gyakorlati módszere. Irta Petriny Sándor gyak. gombatenyésztő. — Szerző kiadása.

☛ Kapható: Budapest, IV., Múzeum-körút 35. — Ára 1 forint. ☛

Bevezetés, Leveles gombák, A csiperke-ágyak száraz lócitromból és meleg trágyából, Csiperketenyésztés dinnye- és ugorkaágyakban, Száritott tehéntrágya alkalmazása csiperketenyésztéshez. Különböző anyagok felhasználása és a saletrom alkalmazása, Timárcester alkalmazása, Csiperketenyésztés növényházakban, fűtött helyiségekben, szobában stb, istállóban, dr. Labourette módorában, A csiperkék szedése, b tegesei, ellenségei, eltartása, elkészítésének módjai.

A csiperke-ágyak elkészítése. A trágya és annak előkészítése, Csiperke-ágyak földalatti helyiségekben, Csiperke-ágyak ellátása c irával, A takaróanyag és víz, A gombacsira előállításának módjai.

Különböző módszerek csiperke-ágyak készítésére. Csiperketenyésztés szabadban, Csiper-

51. (3—8.)

Alapított 1858-ban.

Ő es. és kir. fensége József főherceg udv. szállítója

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntődéje Kolozsvárt, belmonostor-utca 12. szám.

Ajánlja gyártmányait, mint magyar különlegességet

KUTAKBAN

és mindennemű szivattyukban, tüzi- és kerti fecskendőkben.

Ajánlkozik

köz- és magán-fürdők

felszerelésére,

szagmentes ürszékek

felállítására.

25. Elvállal (14—30.)

teljes vízvezetékek és csatornázások berendezését, városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett.

minden víziművi munka

gyors és pontos kivitelére Képes árlapok és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

Egyetlen belföldi

szivattyu-gyár!

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRT,

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, főter II. sz. a. (br. Wesselenyi-ház)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszéki legbejegyzett cég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet nyitottam a következő üzletkörökkel:

Értékpapírok, arany és ezüst pénznek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszelvevények beváltása. Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása.

Utalványok kiállítása a külföldre bármely értékben. — Igérvények elárúsítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorodom, egyszersmint kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálom minden a banküzlet körébe vágó felvilágosítással

2. (20—52.)

Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

„LÖVYTUS“ FAVIASZ.

A hazai kertészetekben ma már kizárólag csak is ezt használják gyümölcsfák, rózsatövek nemesítésére, beteg fák gyógyítására. Napon nem olvad, hidegnek, esőnek ellentáll, bogarak nem bántják, a fát teljesen fedi, levegő nem hatol át rajta. Kapható (9.) (20—52.)

az „I. erdélyi szab. vegyészeti gyárban“ és Tauffer Ferencz utódánál Kolozsvárt.

500 grammos doboz ára frt 130

300 „ „ „ „ —85

150 „ „ „ „ —45

Elismerő levelek küldettek több hazai és ausztriai gazd. akadémiák és szőlészeti iskolák, magán kertészeti és faiskolák által. Kitüntetve lett a bécsi, gráci, kolozsvári kiállításon dícsérő-oklevéllel, a lüttichi kiállításon arany-éremmel. Aradon kiállítási éremmel.

Előfizetési felhívás

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET IRODALMI SZAKOSZTÁLYA KÖNYVKIADÓ VÁLLALATA

IV-İK ÉVFOLYAMÁNAK 4 FÜZETÉRE.

1. „Baromfi tenyésztés“, írja Gáspár József, gazd. segéd;
2. „Csikó nevelés“, írja Czajlik István, gazd. intéző;
3. „A csaladék termelése és bevermelése“, írja Cserhádi Sándor, gazd. akadémiái tanár;
4. „Dohánytermelés“, írja Vörös Sándor, gazd. tanintézeti igazgató.

E füzetek lehetőleg a fenti sorrendben, f. év május havától kezdve, 2—3 havi időközökben fognak megjelenni. Terjedelmük 2—3 ív lesz, a szükség szerint képekkel ellátva és olyan modorban fogják tárgyukat előadni, hogy mindenki — még a legegyszerűbb gazda is — okulhasson belőlük.

A négy füzet (= 1 példány) előfizetési ára csak 80 krajczár.

A füzetek könyvkereskedői úton egyelőre nem kaphatók s árak nagyobb leend.

A III-ik évfolyam négy füzetével (1. „Az építkező gazda Út-sítás 10., szarvasmarha-, juh-istállók és sertés-ólak építésére“, írta Domokos Antal. 2. „A kukorica műveléséről“, írta Ruisz Gyula. 3. „A gazdát érdeklő néhány káros és hasznos állatról“, írta dr. Szaniszló Albert. 4. „A házi kert“, írta Ritter Gusztáv) is szolgálhatunk még; a négy füzet ára együtt rendelve 1 frt 20 krajczár. Külön csak az 1-ső és 4-ik füzetet adhatjuk; egyiknek és a másiknak is 40 krajczár az ára.

Pénzkiüldeményeket kérjük „Erdélyi gazd. egylet könyvkiadó vállalata Kolozsvár, kisegítő pénztár“ czim alatt postára tenni.

☛ A füzetek könyvkereskedő közvetítésével is megrendelhetők. ☛

47 2-x AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET KÖNYVKIADÓ VÁLLALATA.

CARBOLINEUMA.

Sokáig megóv: palántákat, sövényeket, zsindefüdeleket, kocsikat, kerti és gazdasági eszközöket stb. rothadástól, gombáktól és rovaroktól; azoknak csinos barna színt kölcsönöz és 3—4-szeres tartósságot ad. Prospect. szab. 5 kiló postán 1 frt 50 kr; 100 kiló 16 frt Bécsből. — Minőségben felülmulthatatlan.

A házi gombák pusztítására lakószobákban cs. és kir. szabadalmazott

ANTIMERULION.

☛ 10 évi felelősség mellett, szagmentes, a fát tűz ellen védi. ☛

5 kiló postán 1 frt 80, 100 kiló 30 frt Bécsből.

Továbbá legjutányosabban szolgál: vasmázzal, fedélpapírral, szabadalmazott sűrű kátránnyal, köröm- és bőrszírral stb.

MICH. BARTHEL et COMP., Bécs, X., Keplergasse 20.

49. (2—10.)

(Alapított 1781.)